Поштарина плаћена у готову

НОВИ САД
субота,
17 септембра 1938
Година IV — Бр. 208 (992)

Излази свакодневно
осим понедељника
Месечна претплата 20 дин.
за земљу, 50 за иностранство
Примерак 1 динар
Огласи по тарифи

ДАН

ДАН
независни информативни
дневник

Уредништво и администрација:
Краља Александра ул. бр. 7
Телефони: 21—05 и 21—06
Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду
број 58.460
Поштански фах бр. 178

ЧЕМБЕРЛЕН СЕ ВРАТИО У ЛОНДОН

Изгледи да се усвоји план о сазиву КОНФЕРЕНЦИЈЕ ЧЕТИРИ ЗАПАДНЕ СИЛЕ

У току идуће недеље г. Чемберлен ће се у западној Немачкој поново састати са г. Хитлером

Лондон, 16 септембра. (А. А.) — ДНБ јавља:

Дипломатски сарадник „Дејли Мела" сазнаје да постоји у Лондону убеђење да ће г. Чемберлен одмах после свога повратка из Немачке, расмотрити са својим министарским друговима план да се сазове конференција четири силе. Ова конференција не би решавала само чехословачки проблем, већ би имала да расмотри и да реши остала питања која су везана за смирење Европе. Г. Чемберлен је сматрао већ одавно да велике силе треба да се почну озбиљно бавити решавањем отворених европских проблема, а најбољи метод да се то постигне јесте општа конференција великих сила.

У најскорије време ићи ће у Лондон, тврди дописник даље, и француски министар претседник г. Даладје, кога ће г. Чемберлен потанко обавестити о свом разговорима са Фирером. Овај састанак гг. Чемберлена и Хитлера могао би да буде увод у конференцију четири силе.

Дописник тврди даље да је вероватно да ће г. Даладје стићи још пре недеље у Лондон и да ће га пратити министар иностраних послова г. Боне.

У вези с тим Рајтер јавља из Париза да се тамо не потврђује вест о блиској посети г. Даладјеа Лондону.

Прва изјава г. Чемберлена посла састанка са г. Хитлером

Лондон, 16 септембра. (А. А.) — ДНБ јавља:

После свога разговора са Фирером изјавио је г. Чемберлен дипломатском сараднику „Дејли Мела", између осталог:

„Наш разговор био је врло пријатељски. Враћам се у Лондон да известим своје министарске другове. Надам се да ћу се вратити у Немачку да у блиској будућности поново видим г. Хитлера. То ће бити у року од неколико дана, можда за недељу дана."

Одлазак г. Чемберлена из Берхтесгадену

Берхтесгаден, 16 септембра. (АА) ДНБ јавља:

У име Фирера опростио се од г. Чемберлена шеф кабинета претседништва, државни министар г. др. Мајснер. Г. Чемберлена прате у аутомобилу немачки министар иностраних послова г. фон Рибентроп, британски амбасадор у Берлину г. Невил Хендерсон, државни секретар барон фон Вајсекер и шеф протокола барон фон Дернберг.

Берхтесгаден, 16 септембра (АА) Рајтер јавља:

Г. Чемберлен је отпутовао аутомобилом за Минхен у 9.35 часова. У његовом аутомобилу вози се и сер Хорас Вилсон, док се у другом аутомобилу вози стража. Пред оба ова аутомобила иду аутомобили са стражом националсоцијалистичких јуришних трупа. Двадесет војника јуришних одреда одало је почаст када је г. Чемберлен напустио хотел. Пред хотелом је било сакупљено велико мноштво света, које је г. Чемберлена поздравио пруженом десницом. Г. Чемберлен се заблагодарио смешећи се и скидајући шешир. Очигледно је провео добро нов.

берлин. 16 септембра. (А.А.) — Г. Чемберлен је стигао са пратњом у Минхен у 12 часова. Са минхенског аеродрома је енглески премијер авионом одмах одлетео за Лондон. где се његов долазак очекује између 16 и 17 часова.

Нови састанак г. Хитлера и г. Чемберлена одржаће се у западној Немачкој

Брехтесгаден, 16 септембра. (А. А.) Авас јавља:

Поводом новог састанка између гг. Хитлера и Чембрлена који је требао бити у Берлину, како се у почетку веровало, јављају да ће се састанак одржати у једној варошици која још није утврђена.

Г. Хитлер се извинуо Чемберлену што га је позвао чак у Берхтесгаден, додајући за себе да је он млађи и да ће му приликом другог састанка ићи у сусрет. Као и први, тако и други састанак ова два државника. неће бити званичног карактера већ потпуно приватног. Да би показао своју добру вољу за вођење преговора, г. Хитлер је позвао г. Чемберлена да овога пута већају у западном делу Немачке.

Немачки меродавни кругови одају част доброј вољи г. Чемберлена, а исто тако и претседнику француске владе г. Даладјеу.

Са немачке стране демантују се вести о сазиву конференције четири велике западне силе.

Није донета одлука о хапшењу г. Хенлајна

Г. Хенлајн се налази у Баварској

Лондон, 16 септембра. (А. А.) — Авас јавља:

Рајтер јавља из Прага да овлашћени кругови изјављују да није издата никаква наредба за хапшење г. Хенлајна.

Г. Хенлајн се сада, како изгледа, налази у Баварској.

Влада је господар ситуације у Судетској области

Праг, 16 септембра. (А. А.) — Авас јавља:

У току јучерашњег дана положај власти се знатно учврстио. Број инцидената се знатно смањио. Влада је господар ситуације. Синоћ је мир владао у свима крајевима Судетске области. Власти су категорички демантовале гласове о мобилизацији. Иако је нешто узнемирено, становништво је сачувало хладнокрвност.

Лорд Рансиман враћа се у Лондон на позив г. Чемберлена

Праг, 16 септембра. (А. А.) — Авас јавља:

Мисија лорда Рансимана саопштава:

„На позив г. Чемберлена лорд Рансиман и г. Аштон Гвоткин вратиће се у Лондон на неколико дана, да би конферисали са претседником министарског савета и министрима у вези са преговорима у Брехтесгадену.

„У исто време лорд Рансиман је упутио свима странкама и свим водећим личностима апел да се избегава свака активност која би могла погоршати ситуацију, док се не буду сазнали резултати последњих преговора између гг. Хитлера и Чемберлена."

Лорд Рансиман отпутовао у Лондон

Праг, 16 септембра. (А. А.) — Рајтер јавља:

Лорд Рансиман и г. Аштон Гвоткин отпутовали су из Прага за Лондон данас у подне. Остали чланови мисије лорда Рансимана остаће у Прагу.

Г. Даладје се очекује у Лондону

Лондон, 16 септембра. (А.А.) — Авас јавља:

Синоћ се још ништа позитивно није знало о већањима у Берхтесгадену, као и о предлозима које је г. Хитлер упутио г. Чемберлену.

У извесним лондонским круговима се очекује да ће претседник француске владе доћи сутра у Лондон.

9.000 судетских Немаца склонило се на немачку територију

Бреслава, 16 септембра. (А.А.) — Авас јавља:

Јављају из Бреславе да је 9000 судетских Немаца прешло је границу и склонило се на немачку територију.

Биланс досадашњих жртава

Праг, 16 септембра. (А.А.) — Авас јавља:

На крају јучерашњег дана биланс жртава инцидената који су се одиграли последњих дана у судетској области је следећи: тридесет лица погинуло, а 79 је рањено. Међу погинулима има 14 жандарма, а међу рањенима има 64 Чеха, од којих 39 жандарма. Остали рањени су Немци. Само у току јучерашњег дана погинула су четири лица, од којих два жандарма, један Чех и један судетски Немац.

ДЕМАНТУЈУ СЕ ВЕСТИ О ДОЛАСКУ Г. ДИМИТРОВА У ПРАГ

Праг, 16 септембра. (А. А.) — Авас јавља:

Овлашћени кругови демантују вест која је кружила у иностранству, а према којој је г. Димитров стигао у Праг.

Г. Хитлер тражи да се судетски проблем реши плебисцитом под међународном контролом

Чехословачка влада донела одлуку о хапшењу г. Хенлајна?

Берлин, 16 септембра. (А. А.). — Агенција Стефани јавља:

Према вестима које је још немогуће проверити, услове које је Фирер поставио г. Чемберлену следећи су:

прво, да чешка полиција и чешка трупе евакуишу Судетску област и,

друго, да се на Судетску област примени метод који је примењен и на Сарску област, то јест плебисцит под међународном контролом.

Чехословачка влада донела одлуку о хапшењу г. Хенлајна и осталих вођа

Праг, 16 септембра. (А. А.) — ДНБ јавља:

Чешки лист „А-Цет" доноси да је донето решење о хапшењу г. Конрада Хенлајна и целокупног вођства Судетско-немачке странке. Нема још потврде ове вести са званичне стране.

Праг, 16 септембра. (А. А.) — ДНБ јавља:

У вези са конференцијом политичког комитета министара ,у доба обавештеним круговима сазнаје се да су државни органи добили налог да против Конрада Хенлајна поступе по закону, због његових последњих манифестација.

Према томе, државно тужиоштво против Конрада Хенлајна тужбу, позивајући се на закон Републике.

Изгледа да су потврђене вести неких прашких листова о донесеном решењу за хапшење Конрада Хенлајна и осталих вођа Судетско-немачке странке

Енглески отпор против економског притиска Немачке у Централној и Источној Европи

Из пера Анри Режана, доноси париски „Ексцелзиор" следећи занимљив чланак:

Трећи Рајх, о коме је канцелар г. Хитлер рекао да се више не плаши економске блокаде, имао би намеру да изврши економски притисак на Чехословачку — то све у часу док је Енглеска, баш напротив, спремна да својом економском и финансиском помоћи допринесе трагичном решењу судетског питања. Тако се, поред дипломатске игре, указује све јаснијом економска борба која обухвата целу Централну и Источну Европу — и где се вољи немачке експанзије супротставља акција Енглеске, која се плаши сваке копнене хегемоније. По томе питању, како је већ најављено, једна значајна трговачка мисија, којој претседава лорд Лојд Џорџ и у којој се налази познати финансиски саветник енглеске владе сер Фредерик Лајт-Рос, упутиће се ускоро у Букурешт.

Већ су депеше из Београда најавиле да је једна приватна енглеска делегација приспела у Југославију, пошто је посетила Мађарску, Румунију и Бугарску, желећи да тамо преговара о куповини половине кукуруза који оза земља може да извезе.

С друге стране, сазнаје се из Берлина да је министар националне економије др. Функ спреман да, такође, пре краја овога месеца, како кажу једни, следећег месеца, како кажу други, отпутује у исте земље да се супростави енглеској „контраофанзиви".

Став Мађарске

О чему се ради, то је углавном економска борба која важи за мирно и за ратно време. О овом проблему, мађарски премијер г. Имреди изразио је забринутост за неутралност своје земље.

Он је сигуран, уосталом, да једна таква неутралност не би била лоше гледана са стране Рајха, који купује више од 40 од сто мађарског извоза, и нарочито половину или две трећине извозног вишка од главних производа Мађарске, као што је извоз стоке. И заиста једна неутрална Мађарска, својом директном или индиректном помоћи могла би да више допринесе користи исхрани Немачке која би била отсечена од својих добављача, него ли својом војном помоћи коју она не би желела ни да укаже, упркос јаке нацистичке пропаганде.

Али оставимо те перспективе по страни и задржимо се на економској борби у време мира. По томе питању, г. Имреди је истакао да Рајх није никада покушао да се послужи својом надмоћношћу на мађарској пијаци, те да тамо изврши било какав економски притисак против Будимпеште. И мађарски премијер је додао да у трговачкој размени аграрних мађарских производа за немачке фабричне производе не постоји никаква зависност.

То је без сумње тачно, али та економска повезаност не налази се у равнотежи. То вреди и за Мађарску као и за Румунију, Бугарску, Југославију и Грчку; и док за сваку од ових земаља трговачка размена са Немачком претставља 40 од сто од целохупне трговачке размене, за Немачку у њеним интернационалним трансакцијама тај проценат достиже 2 до 3 од сто у њеној трговачкој размени са тим земљама.

Енглеска акција и Рансимановa мисија

Енглеску је забринула оваква ситуација. Она је одмах деловала.

Још од последњег пролећа, извесни енглески посланици посетили су Пешту и увидели потребу једне акције за економску помоћ Централној и Југоисточној Европи, а нарочито Мађарској.

Чехословачки проблем је, међутим, избио. Планови, које су имали економски савезници г. Рансимана показују да економска акција Енглеске није изгубљена из вида. Тај план предвиђа помоћ Чехословачкој и Мађарској. Тако би индустриски производи Судетских области били продавани у замену за аграрне производе Мађарске, које би Чеси поново продали уз помоћ Енглеске.

Поред тога плана, предвиђа се такође, службено или полуслужбено, да ће отпочети економски преговори у Лондону са мађарским претставницима.

Ако је Енглеска нарочито добро расположена према Мађарској, она не занемарује и остале државе Централне и Источне Европе: закључен је у Лондону споразум за куповину румунског жита и мада је је закључен од стране једне приватне фирме, има могућности да се тај извоз повећа.

Мисли се, такође, да ће Румунији бити одобрен и један зајам. Преговара се у исто време да се повећа продаја грчког дувана у Енглеској. И разни други финансиски и трговачки уговори су у плану са Бугарском, Југославијом и Пољском.

Принципи енглеске акције

Ради ове енглеске иницијативе, немачка штампа је врло узбуђена и оптужила је Енглеску да жели да „заокружи Рајх са коњицом Св. Ђорђа", уверавајући да заинтересоване земље више воле да купују у Немачкој него да узајмљују од Енглеске.

На овај последњи проблем, Енглези одгозарају да они не одобравају само зајмове, већ да купују и да плаћају, барем делимично, у слободним девизама оно што купе, а те слободне девизе може продавац да употреби где и како хоће, док, међутим, Рајх, пошто изврши куповину присиљава продавца да у замену прими оно што му се нуди, почињући са оружјем, главним немачким производом.

У ствари Енглези немају право када кажу да не желе нипошто да заокруже Рајх, али исто како да неће да прихвате схватање нацистичке штампе, према томе би пијаце Централне и Источне Европе требале да буду једна врста ловишта за немачку трговину.

Што се тиче држава у питању, извесно је да оне не желе да учине незадовољним свог великог немачког партнера у економској борби, а и политичкој — али да желе такође да не буду зависне од њега и да продају што је више могуће у слободним девизама. Када би Рајх био лишен својих последњих хегемонистичких намера, томе се не би ништа супротстављало.

ЧИМ СЕ ВРАТИ У ЛОНДОН Г. ЧЕМБЕРЛЕН ЋЕ ПОДНЕТИ РЕФЕРАТ БРИТАНСКОЈ ВЛАДИ

Лондон, 16 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

У вези са повратком г. Чемберлена заказана је седница британске владе за данас после подне. На њој ће г. Чемберлен дати извештај члановима владе о својим разговорима са Хитлером.

ОДЛОЖЕНО ЗАСЕДАЊЕ ПАРЛАМЕНТА У ПРАГУ

Праг, 16 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

Како се сазнаје, досада је влада позвала под заставу врло мали број резервиста у извесним крајевима, и то већином за нарочиту службу. Вест о позивању 6 кл. под заставу потпуно су фантастичне. Претседник Републике прогласом одлаже своју седницу садашњег заседања парламента. Рачуна се да ће сазив парламента извршити чим се ситуација поправи.

МЕРЕ ПРОТИВ СТРАНКЕ СУДЕТСКИХ НЕМАЦА

Праг, 16 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

Сазнаје се да ће се предузети мере против странке судетских Немаца као против политичке организације у вези са прогласом њених вођа.

Званична немачка агенција јавила је јуче преко радио из Минхена један проглас у коме вође судетских Немаца позивају све своје следбенике да се бране свим сретствима, издата је без знања вођа судетских Немаца у Чехословачкој. Уистину вођи судетских Немаца, који се налазе у Прагу не знају ништа о прогласу. И онако изгледа да проглас уопште није имао ефекта на народ.

РАЗГОВОРИ ИЗМЕЂУ Г. ХИТЛЕРА И Г. ЧЕМБЕРЛЕНА ИМАЛИ СУ СРДАЧАН КАРАКТЕР

Берлин, 16 септембра. (А.А.) — Агенција Стефани јавља:

У круговима који су добро обавештени, али не претстављају званично мишљење потврђује се да су разговори између г. г. Хитлера и Чемберлена имали карактер срдачности.

ЗАТВОРЕНА ЧЕХОСЛОВАЧКО —МАЂАРСКА ГРАНИЦА?

Праг, 16 септембра. (АА) — ДНБ јавља:

Орган аграраца „Вечер" доноси из веродостојног извора следеће:

„Сазнаје се да је затворена мађарско-чехословачка граница".

Ратне припреме у Чехословачкој

Карлове Вари, 16 септембра. (АА) У току прекјучерашњег и јучерашњег дана узело је великог маха у Чехословачкој позивање резервиста под заставу. У многобројним предузећима више од половине мушког особља примило је позив. На целој државној територији позвана су под заставу сва годишта од 1894 године. Пошто су касарне препуне, то је велики број резервиста смештен по гимнастичким вежбаоницама и гостионицама, појачаним магазинима и по школама.

Нормални саобраћај делом је обустављен, пошто су друмови у већини случајева блокирани моторизованим одредима, међу којима је нарочито запажен велики број блиндираних аутомобила. У пограничним областима војници утврђују положаје на које се упућују многобројни транспорти муниција. Готово сви мостови и важне раскрснице друмова посела је војска као за време познатих дана месеца маја. Аутобусе, приватне аутомобиле и мотоцикле реквирирале су војне власти.

У областима Румбург, Теплице, Моравска Острава и Варнедолф многи су друмови затворени бодљикавом жицом и попречно постављеним колима. Извршене су припреме за бацање у ваздух мостова и железничких прелаза. Скоро у свима судетским крајевима школе су затворене. Родитељи не шаљу своју децу у школу делом у знак протеста, а делом јер страхују за безбедност своје деце. Породице чешких чиновника и граничара највећим делом пресељене су у унутрашњост. Запажа се велико гомилање трупа свих родова оружја код Флкнова. Карлових Вари и Хеба. Нарочито је Хеб посећен.

Према вестима из поузданог извора, извршене су припреме да се брана код Усти на Лаби баци у ваздух. Бацање у ваздух те бране имало би кобне последице не само за судетско-немачки крај него и за долину Лабе у Саксонској. Сви претставници општина, међу којима и претставници многих судетско-немачких општина, добили су штампане прогласе за мобилизацију, али с тим да их још не афиширају.

Демантују се вести о мобилизацији

Праг, 16 септембра. (А.А.) — Агенција ЧЕТЕКА је овлашћена да демантује гласове немачког извора, према којима је наређена мобилизација у Чехословачкој.

НАСТАВЉАЈУ СЕ РАЗГОВОРИ У БЕРХТЕСГАДЕНУ

Берхтесгаден, 16 септембра. (АА) ДНБ јавља:

Сазнаје се да је разговор између г. г. Чемберлена и Хитлера протекао у сасвим пријатељском тону. Разговор, као што је познато, биће настављен. Први разговор трајао је два и по часа. У Берхтесгадену преовлађује утисак да је први контакт између оба државника протекао добро, тако да се идући састанак очекује са већим поуздањем и надом.

ОДОБРЕНА ЖЕЛЕЗНИЧКА ПОВЛАСТИЦА

Г. Министар саобраћаја одобрио је повластицу у пола цене свима ходочасницима који ће учествовати на прославама манастира Милешева 21 октобра.

„Уранија“ Кино

У новореномираној сали и просторијама у суботу 17 овог месеца у 9·15 часова

свечано отварање

под новом управом великог београдског филмског завода

Тесла филм

са величанственим филмским ремекделом

ЗАВИЧАЈ

У главној улози славна и омиљена

ЗАРА ЛЕАНДЕР

Неоспорно највећа трагедкиња европског филма. Дубок и меланколичан глас ове егзотичне швећанке прави је уметнички ужитак. - Дирљива судбина певачице Мадалене дел Орто.

У осталим улогама: Хајнрих Георг, Лео Слезак, Паул Хербигер и Георг Александер. - Најпроминентнији скуп старова који је икад био приказан на филму.

Претпродаја улазница на благајни УРАНИЈА-кина у суботу цео дан.

ТЕЛЕФОН БРОЈ 33-30.

Као генерални репрезентант за Европу великог америчког филмског концерна УНИВЕРЗАЛ биће Тесла филм у могућности да прикаже поштованој публици највеће шлагере америчког филма, а старове које познаје цео свет Нарочито се истичу филмови са Дином, Дербин, Леополдом Стоковскијем (вереник Грете Гарбо), Данијелом Дарије, Џон Болом, Дуглас Фербанксом мл. и т. д., и т. д., који ће за сваког љубитеља филма бити прави ужитак. — Осим тога комбиновали смо наш програм са одличним и по целом свету познатим ремекделима немачке и француске продукције од којих нам је најбоље од најбољег стајало на расположењу за избор.

Нова управа - Првокласни филмови - Задовољна публика

ПОЛИТИЧКИ ЖИВОТ

Белоцрквански Немци у већем броју приступили ЈРЗ

Бела Црква, 16 септембра. — Већа група угледних белоцрквањских Немаца одржала је политичку конференцију. Дошли су грађани Беле Цркве немачке народности из разних друштвених слојева и делова града. На конференцији је одлучено да се Немци, као посебна група прикључе организацији Југословенске радикалне заједнице у Белој Цркви.

ТРОГОДИШЊИЦА БАНОВАЊА Г. ДР. НАТЛАЧЕНА

Љубљански „Словенски дом“ бележи да су поводом трогодишњице оанованја г. др. Натлачена, у име чиновништва Банске управе дошли Бану на честитање подбан др. Мајцен, сви начелници одељења и старешине самосталних отсека Банске управе. У име свих честитао је Бану на његовом успешном раду подбан др. Мајцен. Подвукао је његову велику тешку и одговорну службу правог народног Бана и велике успехе које је јубилар за ово три године постигао својим неуморним радом. Бан г. др. Натлачен срдачно се захвалио за ове честитке.

—o—

Тридесетогодишњица Трговачке омладине у Сомбору прославиће се свечано у недељу

Бан г. Рајић кумоваће новој друштвеној застави

Сомбор, 16 септембра. — Трговачка омладина прославиће на веома лепо и импозантан начин у недељу, 17 септембра, своју тридесетогодишњицу. Свечаност је спојена са освећењем нове друштвене заставе. Застави ће кумовати Бан г. Светислав Рајић. Програм свечаности је следећи: у 9 часова сакупљање чланова на железничкој станици ради дочека гостију који ће стизати из разних крајева Војводине. У 11 часова биће свечана седница Трговачке омладине у Соколском дому. У 11.30 биће обављено на свечан начин освећење нове заставе Трговачке омладине, после чега ће се приредити закуска за многобројне госте. У 13.30 часова биће свечан банкет у хотелу „Слободи“, увече у 9 часова је забава с обилним програмом и игранком.

Сомборци се увелико припремају за ову лепу свечаност, и нарочито се радују што ће опет имати прилике, да у својој средини виде Бана г. Рајића, који у Сомбору ужива нарочите симпатије.

—o—

СОКОЛСКЕ КОМЕМОРАЦИЈЕ СМРТИ КРАЉА УЈЕДИНИТЕЉА

Савез сокола Краљевине Југославије издао је проглас свима јединицама у којима их позива да достојно комеморишу смрт Блаженопочившег Краља Александра. То а да а ће се у свима школским јединицама у земљи одржати приредбе на којима ће се примати прилози у социјални фонд Витешког Краља. Тога дана дужан је сваки члан сокола да и најмањим прилогом потпомогне тај фонд који служи за помагање сиротиње. Детаљне упуте добиле су јединице од Савеза.

Управни и књижевни одбор Матице српске спремили су извештаје за годишњу скупштину

Као што смо јавили, редовна скупштина Матице српске одржаће се 2 октобра, у 9 часова пре подне, у просторијама Матичине зграде задужбине Марије Трандафил. За скупштину ове угледне и наше најстарије књижевне установе, као и увек до сада, влада врло велико интересовање.

Скупштини ће се поднети извештаји о раду у пословној 1937-38 години управних и књижевних органа Матице српске, затим заједничких седница Управног и Књижевног одбора и извештај Надзорног одбора. Управном и књижевном одбору даће се разрешница, те ће се бирати, према одређеном скупштинском дневном реду, претседник, потпретседник, пет чланова Управног одбора, седам чланова Књижевног одбора и један члан Надзорног одбора Матице српске. Скупштина ће затим, донети буџет Матице српске за 1939 годину. Извршиће се примање новоуписаних чланова Матице српске за време од 18 септембра 1937 до 24 септембра 1938. Скупштина ће решавати и о предлогу за брисање чланова Матице српске који, и поред више опомена, нису уплатили чланарину од скупштине 1936 године.

У свом извештају који ће поднети скупштини, а који је објављен у последњем броју „Гласа Матице српске", Књижевни одбор Матице српске наводи да је, после годишње скупштине, одржане 30 септембра 1937, сматрао за своју најпречу дужност да предузме све потребне мере како би се књижевна делатност Матице српске што већма саобразила жељи матичиних чланова и наше широке јавности. Ишло се за тим да Матица међу своја остала издања уврсти и једно које ће бити намењено искључиво нашем српском земљорадничком, ратарском сталежу у Војводини. Књижевни одбор дао се одмах на посао, иако је био свестан да неће одмах наићи на пуну сагласност и потпуно разумевање код оног, уствари сваким даном све малобројнијег дела наше јавности, који још увек верује и сматра да Матица није просветна установа са задатком да шири просвету у народу, већ да се Матица има да претвори у „општу, велику, српску и југословенску књижевну и научну установу". Књижевни одбор приступио је одмах испитивању могућности да своју досадашњу издавачку делатност прошири и на подручје популарне књижевности за наш земљораднички сталеж. Поникла из самога народа, основана ради народа, Матица српска у Новом Саду — истицало се у извештају Књижевног одбора — мора и надаље да служи народу. Матица српска не може и не сме да служи само интересима нашег средњег, грађанског сталежа, него интересима целога народа, у првом реду нашег живља у Војводини.

Имало се у виду да књиге намењене земљораднику има да уђу у што већем броју у народ и да иду од руке до руке. У том циљу основан је посебан отсек са задатком да по војвођанским српским селима оснива мале Матичине књижнице те да их снабдева бесплатним примерцима Матичиних књига намењених просвећивању широких народних слојева. Покренута је Народна читанка Матице српске. Поред растурања Матичиних издања, нови отсек има задатак да приређује предавања за земљораднике. Трошкове бесплатних примерака сносиће, у првом реду, Матица у оквиру прихода својих задужбина, али и наша широка јевност, средњи грађански сталеж. Ово је први пут да Матица српска даје своја издања бесплатно на читање и да улази у војвођанска села на непосредан начин. Према становишту Књижевног одбора Матици српској служиће на част што је навремена још увидела значај нашег српског војвођанског села.

Прва Народна читанка штампана је у 2500 примерака.

Али Матичин књижевни одбор није се ограничио само на то. Он се постарао да се Матичина књижевно-издавачка делатност и иначе знатно повећа. Летопис је требало поново претворити у месечник. Од 1 јануара Летопис излази месечно, и то у свескама од 4 и по 5 штампаних табака. Као месечник, Летопис данас даје годишње 14 табака више него до сада. „Глас" излази исто тако месечно на 16 страна. Књижевни одбор се трудио да поред досадашњих сарадника привуче Матичиним књижевним издањима и нове сараднике. По себи се разуме, наглашава Књижевни одбор, да се и ове године остало при традиционалној пракси да се омогући и млађим, новим снагама, да сарађују поред старијих сарадника. Безброј нових имена, нарочито из редова млађих и најмлађих, указују на ову очигледну чињеницу у довољној мери.

Књижевни одбор преузео је на на себе још и дужност да припреми Споменицу г. Радивоју Врховцу, доживотном почасном претседнику Матице српске. Свеске Летописа за јули, август и септембар посвећене су г. Радивоју Врховцу. Велики број истакнутих књижевника, научника и јавних радника одазвао се позиву Књижевног одбора да уступи своје прилоге. И ту су заступљени и млађи нараштаји.

Новооснован отсек Књижевног одбора, Матица јавних радника на просветном подизању земљорадника, отпочео је и са предавањима у народу.

Књижевни одбор приступио је и издавању посебних издања. Издао је српски превод Карела Чапека „Разговори са Т. Г. Масариком". На овај начин, каже Књижевни одбор, унела је Матица у наш народ демократска и слободарска схватања великог чехословачког државника, домољубља, родољубља и мислиоца. Књижевни одбор предузимао је и ове године мере да издејствује код мађарске владе дозволу за исплату 10.000 пенга који су јој уступљени од стране Патроната Текелијине задужбине у Будимпешти. Ова свота имала је да послужи за издавање биографске грађе породице Текелије, коју је припремио г. др. Алекса Ивић. Што ова биографска грађа није до данас још отштампана, треба приписати једино околности што отпочети преговори између наше и мађарске владе нису још окончани. Међутим, постоји оправдана нада да ће ова биографска грађа угледати свет у Матичину издању још ове календарске године.

Књижевни одбор продужио је до 31 марта 1939 рок натечајима за књиге: Историја Војводине од најстаријих времена до 1 децембра 1918 и Како живи наш сељак у Банату, Бачкој и Срему. Чињеница да је наступила потреба за продужењем рока, каже Књижевни одбор, доказује како је тешко написати добре књиге ове садржине.

Надаље се помиње да је Књижевни одбор донео одлуку да одмах продужи са издавањем Матичиних књига за народ, које су намењене и средњем, грађанском сталежу.

Као и ранијих година, и ове године „Годишњак Матице српске" трудио се да донесе прилоге већег броја сарадника. Поред великог броја досадашњих сарадника, јављају се и нови, старији и млађи подједнако.

У раду на ширењу народних читанки, нови отсек успео је да за непуна два месеца прибави преко 260 повереништава у разним местима Војводине. У нарочито великом броју заступљене су и српске земљорадничке задруге. Матица српска свагда се залагала за наш задружни покрет и она ће се путем својих народних читанака отсала још у јачој мери заузимати да се наше српско војвођанско задругарство што уже повеже са целим животом нашег народа у овим крајевима.

У извештају се подвлачи да је опадање броја претплатника Летописа знатно смањено. Док је 1937 године Летопис изгубио 83 претплатника, ове године изгубио је свега 17. Летопис претплаћују 100 Матичиних чланова и 332 нечлана, 535 Матичиних чланова добијају Летопис за чланског улог бесплатно, 190 примерака Летописа иду у замену. Летопис се у 1938 штампао у 1400 примерака, Годишњак у 2300 примерака, прва књига Народне читанке у 2500 примерака, Глас у 2650 примерака.

У извештају који ће скупштини поднети Управни одбор наводи се да је одбор одржао 17 седница и донео 574 решења. Рад Управног одбора у овој пословној години показује разгранату и значајну пословну делатност. Управни одбор доносио је, углавном, решења ове природе: одобравање закупних уговора за закуп земље, локала и станова; давање хипотекарних зајмова; издавање брисовних дозвола; порезне ствари; издржавање Завода М. Трандафил; обрађивање земље М. Трандафил на Сајлову и Малом Јарку у режији; наплаћивање потраживања итд. Поред тога, Управни одбор у више наврата бавио се саветовањем око питања могућности подизања свога дома на месту досадашње зграде Матице српске, на Тргу Ослобођења. Исто тако узимао је у претрес и понуде које су пристиле Матици српској у току ове пословне године ради зидања зграда на подизању зграда на поменутом земљишту.

Из извештаја о раду заједничких седница Управног и Књижевног одбора види се да се у више наврата претресало питање подизања споменика Светозару Милетићу. Расправљано је о предлогу прикупљања даљих новчаних сретстава те о предлогу да се у Новом Саду подигне прво Милетићев Спомендом, па тек из његових прихода споменик. Из сакупљеног новца имало би се у Мошорину подићи на месту купљене Милетићеве куће рођења Просветни дом.

Надаље је расправљано по предлогу да се од прихода Милетићевог Спомендома у Новом Саду оснује у крилу Матице Милетићев фонд у књижевно-просветне сврхе те о предлогу да се напусти замисао о подизању Милетићевих домова у Новом Саду и Мошорину, већ да се из досад сакупљеног новца подигне у Новом Саду споменик Милетићу од туча и камена. Нарочито се радило на томе да се убрза подизање Милетићева споменика и да се у ову сврху прибаве нова материјална средства. За те сврхе данас одбор располаже свотом од 900.000 динара.

Музејски одбор у свом извештају констатује да је ове године Музеј преуређен и проширен са две нове просторије, а библиотека је практичније смештена и потпуно прегледана. Ове године служили су се научници и књижевници са библиотеком у већој мери. Посета у Музеју Матице српске била је ове године много већа. Библиотека има данас 36.610 дела. Ове године повећана је са 1142 дела. Број читача који су књиге носили ван библиотеке био је 23.348.

Скупштини ће бити предложен пројекат буџета за 1939 годину. Приходи, као и расходи, износе 957.700 динара. Од расхода предвиђено је на име плата 280.000 динара, на име пореза и прореза 110.000 динара, на име осталих трошкова 180.700 динара, на име камата по тек. рачуну фондовима 140.000 динара, на име трошкова књижевних издања 203.000 динара и одржавања Музеја 44.000 динара.

Скупштини ће надаље бити поднесен опсежан извештај о стању парница и правних послова у прошлој години.

Редовно купање у Новосадској минералној јодној води значи: здравље

Комеморација Т. Г. Масарику у Црвенки

Црвенка, 16 септембра. — Чехословачка беседа „Коменски" у Црвенки приредила је комеморацију приликом годишњице смрти првог претседника Чехословачке Републике — Ослободиоца Томе Г. Масарика. Комеморативна седница одржана је у сали соколане.

Многобројне присутне поздравио је претседник беседе г. Фрања Кобр, директор фабрике шећера. Деца чехословачке школе отпевала су песму „Хеј Словени", а управитељ чехословачке школе при фабрици шећера г. Ф. Коржинек говорио је „Ин мемориам Т. Г. Масарик". Ђица Вера Кваић отпевала је, уз пратњу г. Јована Раца, „Засвирж ми ти слунко злате".

После тога је инжињер г. Елио Коен отсвирао на челу „Жалосни марш" од Шопен-а, а на клавиру га је пратио г. Ј. Рац бивши управитељ основне школе.

Ову тужну свечаност завршили су присутни певањем југословенске државне химне.

Д. М. М.

Данашњи програми у биоскопима

APOLLO

5-7-9 час
Премијера бечког филма
Финале
Кете фон Нађ, Луци Енглиш, Ханс Мозер и Тео Линген

ODEON

5-7-9 час
Премијера о којој ће говорити цео Нови Сад
Плава патрола
Нан Греј и Џек Холу
Додатак:
Под поларним светлом

URANIA

Завичај
У гл. ул славна и омиљена
Зара Леандер
у осталим улогама: Хајнрих Георг, Лео Слезак, Паул Хербигер и Георг Александер.

РЕКС

5-7-9.15 час
Пикова дама
према истинитом делу бесмртног Пушкина
У гл. ул
ПЈЕР БЛАНШАР

Банатски добровољци прославили су 20-огодишњицу пробоја Солунског фронта нарочито свечано

Вршац, 16 септембра. — Добровољци из Вршца и Вршачког среза организовали су прославу пробоја Солунског фронта са нарочитим успехом.

Ретко када је запажен толики одзив грађана као на овој прослави. Саборна црква била је дупке пуна. Претставници националних и културних установа добровољци, омладина и грађани закрчили су сва три улаза у цркву. Многи су морали да стоје напољу пред црквом. Службу је служио архијерејски заменик, прота г. Мита Момировић са шесторицем свештеника. Патриотски говор проте г. Светозара Стојаковића изазвао је код слушалаца видно узбуђење. Када је говорник поменуо да међу живим ратницима са Солунског фронта нема најхрабријег, најчеститијег и најзаслуженијег, који је живот положио за Своју земљу, црквом је одјекнуо спонтани узвик:

— Слава мученичком Краљу Александру Ујединитељу! Служба је завршена уз овације младом Краљу Петру Другом и снажној и великој Југославији.

После службе приређена је свечана академија у дворани Српске црквене општине. Ту се слегао сав народ из цркве. Оркестар Музичке школе отсвирао је државну химну, па је претседник Среске организације добровољаца, г. Коста Јорговић, изрекао срдачну добродошлицу гостима. Г. Ђока Марковић, градски школски надзорник, одржао је предавање о улози добровољаца у ослободилачком рату, изложивши рад и мучеништво добровољачке дивизије на Добруџи. Г. Милисав Старић, учитељ, добровољац и ратник, евоцирао је моменте из првих часова када су ослободиоци са Солунског фронта на Ветренику, Добром Пољу и Солуну својим грудима разбили непријатељску брану и отворили пут ка слободи.

На академији су запажени генерал г. Драгомир Станковић, претседник општине г. др. Велимир Југа, сремски начелник г. Милорад Мићић, пуковник г. Радослав Перовић и други угледни грађани. Од стране Савеза добровољаца присуствовао је члан средишње управе г. Јован Максимовић ,бележник из Мариолане.

Академија је завршена родољубивим песмама певачких хорова под управом хоровођа гг. Миливоја Гергеча и Ивана Котова. На завршетку, оркестар је отсвирао „Хеј Словени".

Градско веће у Сомбору у суботу решава о важним комуналним питањима

Сомбор, 16 септембра. — У суботу, 17 септембра Градско веће ће одржати своју редовну месечну седницу, на којој ће се решавати о многим важним комуналним проблемима. Између осталога, претресаће се на овој седници и о одлукама које су недавно донете на седници економског комитета града.

—o—

Стање на инђиском тржишту

Инђија, 16 септембра. — Недељни вашар, приређен прошле среде, био је као ретко кад у блиској прошлости, одлично посећен. Према појачаној тражњи довоз разне робе био је осредњи. Забележене су ове цене: нови кукуруз у клиповима 65—70, стари кукуруз у зрну 140 динара по метричкој центи. Пшеница је продавана по цени од 150 динара по мц. На зеленој пијаци патлиџан је продаван по 80 пара по килограму. За зелени пасуљ се плаћало 3.50. Велики довоз је био у грожђу, које је на инђиској пијаци продавано по 1.70 до 2.50 динара килограм.

Ухапшен је шеф банде која је извршила разбојништво на Ченејским салашима

Пре недељу дана „Дан" је објавио вест о дрском разбојништву на Ченејским салашима. Маскирани разбојници упали су у кућу имућног поседника Пере Ђурчића, где се поред њега налазила и његова сестра Гина. Разбојници су захтевали новац. Када је Пера изјавио да новаца нема, разбојници су покушали да га вежу. Настала је борба између њега и разбојника. Разбојници су испалили неколико метака на Ђурчића, док су његову сестру ударили по глави неким тупим предметом. Затим су испретурали кућу али новаца нису нашли. Разбојници су затим побегли.

Одмах је извештена полиција. Пера и Гина пренешени су у Државну болницу, док је против непознатих разбојника поведена енергична истрага.

Истрагу је водио, по упутствима управника полиције г. Живота Симића, лично шеф кривичне полиције г. Родољуб Маленчић. Он је, у пратњи чиновника г. Батића Марковића и агената гг. Филића и Николића, изашао на лице места. После осам дана истрага је завршена. Главни организатор разбојничког напада налази се у рукама власти, док су његови другови успели да побегну, али постоји вероватноћа да ће и они за кратко време бити ухапшени.

Шеф разбојничке банде био је Тоша Билварски, звани „Зец". 52 године стар, родом из Бачког Градишта, који је био запослен на једном салашу. Ухапшена је и његова невенчана жена Савета Нађ, 31 годину стара, ћерка шинтера из Бачког Градишта.

Како је истрага утврдила, на Ченејским салашима сазнало се да је Пера добио 30.000 динара. Он је имао земљу поред интернационалног пута и један део је од тога експроприсан. Изгледа да је Тоша Билварски дошао на идеју да опљачкају Перу. Једног дана посетили су га неки његови пријатељи, цигани из Бачког Градишта, који су били познати разбојници и против којих је издата потерница од стране власти.

То су цигани Пишта Стојков, лажни Пишта Шаркези, око 20 година стар, Ђура Новаковић, лажни Ђура Шаркези и Фрања Новаковић, лажни Иштван Шаркези, који носи надимак „Пункташ".

Они су се договорили да ће у ноћи 8 септембра извршити напад на Перину кућу. Цигани су се наоружали пушкама. Од поставе капута Савета је направила маске и тако су они, наоружани, упали у кућу Пере Ђурчића. Били су решени да по сваку цену дођу до 30.000 динара, коју је своту, по информацијама Тоше, Пера сакрио у својој кући.

Пера се није уплашио. Он се упустио у борбу са разбојницима. Разбојници су пуцали и један га је метак погодио у главу а други у ногу. Његову сестру Гину разбојници су ударали кундаком пушке тако дуго, док није пала у несвест. Када су Перу и Гину онеспособили за одбрану, претресли су целу кућу. Како новаца нису могли наћи, они су побегли.

Приликом претреса стана разбојника Тоше Билварског органи полиције нашли су револвер марке „Браунинг" са три метка. Истрага је утврдила да је из истог типа револвера рањен Пера Ђурчић. Постоји вероватноћа да га је ранио сам Тоша Билварски.

Данас пре подне Тоша и Савета предати су Окружном суду. Против цигана издата је потерница и верује се да ће бити у најкраћем времену похапшени.

Хапшење разбојника изазвало је међу становницима Ченејских салаша осетно олакшање.

Течај за кандидите мајсторских испита у Новом Саду

Завод за унапређивање занатства, трговине и индустрије при новосадској Трговинско-индустриској и занатској комори приређује у Новом Саду нов течај за кандидате мајсторских испита.

На овом течају, који има за циљ да омогући занатским помоћницима да се спреме за мајсторски испит, наставни програм је тако подешен да је обухваћен онај материјал који се полаже на теоретском делу испита. Стручни наставници држаће предавања из Закона о радњама, трговачког права, меничног права, Закона о заштити радника, опште државне управе, рачуноводства и књиговодства, познавања робе са технологијом, порезе (течевине) и царина, државног језика — правопис — са пословном кореспонденцијом.

Рад на течају ће отпочети у среду 28 септембра 1938, а трајаће два месеца.

Предавања ће се држати сваког радног дана увече, од 20—21.45 часова, у учионици Државне средње техничке школе.

Пријаве за упис примају се у Заводу за унапређивање занатства, трговине и индустрије (Трговинско-индустриска и занатска комора, Булевар Кр. Марије број 3, соба бр. 10) сваког радног дана од 9—11 часова.

—o—

ПОКЛОН ЗА ЗИДАЊЕ ДОМА ЦРВЕНОГ КРСТА

Каменица, 16 септембра. — Општински одбор Црвеног крста у Каменици примио је као поклон за изградњу свога дома у Каменици од цигљане „Будишин" 4000 комада цигаља. Овим поклоном знатно је олакшан рад на подизању дома.

Крађа у стану вршачког адвоката

Вршац, 16 септембра. — Вршачки адвокат г. др. Исидор Агулар приметио је да га неко у кући поткрада. Нестале су му разне кућне ствари, постељина, одело и накит. У кући није залазио од страних лица нико сем служавке Терезе Нађ, жене четрдесетих година. Када се вредност покрадених ствари попела на близу 2000 динара, г. Агулар је ствар пријавио полицији. Изненадним претресом Терезиног стана пронађене су неке ствари које су нестале из куће г. Агулара. Тереза је ухапшена и спроведена Државном тужиоштву у Белој Цркви.

—o—

СТАРОСИВАЧКА ХРОНИКА

У нову Грађанску школу са ратарским смером у Старом Сивцу, чијем свечаном отварању и освећењу су прошлог месеца присуствовали министар просвете г. Димитрије Магарашевић и Бан г. Свеслав Рајић, уписано је до данас 76 ученика. Нова зграда Грађанске школе биће потпуно завршена тек почетком децембра, а дотле ће се предавања одржавати у згради основне школе. — У недељу ће се на свечан начин одржати римокатоличка црквена слава. Из околних села долазе на ову црквену славу многи сељаци и угледни грађани. — 34-огодишња Јелисавета Генер умрла је услед тровања крви. Лекарским прегледом је утврђено, да је на покојној Јелисавети извршен вештачки побачај. Она је родила деветоро деце и пошто је живела у великој беди, није хтела више да рађа децу. Поведена је истрага да се утврди, ко је извршио побачај над несрећном женом.

КРОЗ БАЧКУ

Немачка приватна учитељска школа у Новом Врбасу

Да је Нови Врбас најкултурнија немачка општина у Југославији то се не огледа само по његовом спољњем изгледу, по материјалном богатству његових становника, него и по његовим културним установама. По жељи наших Немаца, наше државне власти су дозволиле да се овде отвори Немачка приватна учитељска школа. Школа је 1931 била отворена у Петровграду, где је имала три разреда, а ученици су били искључиво Немци, окупљени из наших државних учитељских школа. Било их је 94. Директор школе био је Јосиф Тајбл. У Нови Врбас препарандија је премештена 1936. Школске 1937-38 године имала је 98 ученика. Имала је пет разреда, сем четвртог, јер 1935 није имала први разред.

Школа има 13 наставника. Данас је директор г. Константин Фидлер. Ученика има највише из Бачке и Баната, а мање из Срема, Барање, Славоније, Босне и Словеније. Национални предмети предају се на нашем језику, док је, иначе, наставни језик немачки. Ђаци имају интернат који је својина професора Гезе Шмецига.

На крају прошле школске године приређена је успела изложба ученичких радова.

Препарандија се издржава из Немачког школског фонда, чији основни капитал наводно износи око четири милиона динара, а који је прикупљен од Немаца из Војводине. Управа фонда налази се у Новом Саду. Фондом рукују народни посланик г. др. Стеван Крафт, сенатор г. др. Георг Грасл, лекар из Нових Шова г. др. Цимерман, адвокат из Новог Врбаса г. др. Гериг и новинар из Новог Сада г. Јован Кекс.

Други чисто немачки завод је Немачка грађанска школа, основана 1934. Школске 1937-38 године имала је 253 ученика, искључиво Немаца. Има 17 наставника. Директор је Јозеф Цорн. Наставни је језик немачки, али се предаје и државни језик. Школу материјално испомаже општинска управа годишњом субвенцијом од 100—150.000 динара. Поред тога општина даје школи просторије и башту.

Јасно је да ови немачки културни заводи имају задатак да омладину васпитавају у немачком духу. Све озо што Немце чини поносним, има се у души немачке омладине усадити и развијати. Ту има да триумфују осећаји према заједници немачког народа, према немачком јединству, према немачком језику.

Пре рата, међу Немцима у Новом Врбасу, као, уосталом, међу свим Немцима на територији велике Мађарске, владао је искључиво мађарски национални дух. Тада их је интересовала једино судбина мађарског народа. Међутим, данас наше Немце, откако су у нашој држави, врло слабо или никако не интересује Мађарска. Њихов поглед данас је бачен даље на другу страну.

Где је пре рата Немац у Бачкој смео и да помисли на то да упути Немца за посланика у Пешту, где би овај штитио интересе Немаца! Да се само неко појавио са таквом идејом, њега би Немци каменовали као издајицу државе у којој живе. Ко је међу њима тада смео да говори о Културбунду, о учитељској школи, о певачким друштвима, која ће певати немачке националне песме, или о другим немачким установама! За тога би сам немачки народ тражио вешала или да се прибије на крст.

А данас? Под нашим окриљем Немци у Бачкој су се ослободили мађарског духа, ослободили се мађаризације. Неке њихове вође у истицању немачких осећаја не знају за границе. Неумерени су и врло често потстичу масе, нарочито омладину, да ради или пева оно што по нашим законима и уредбама није дозвољено. Често се не пази ни на наше достојанство, него се на штету угледа нашег и наше државе истичу чудне жеље и тежње. Тако су ове појаве у више случајева локалне природе, ипак доказују да се ту ради смишљено и са извесним планом од стране неких њихових вођа, да би се на тај начин створило што веће нерасположење између нашег националног елемента и њиховог живља. Нама, а и меродавнима, добро је познат овакав подземни рад неких њихових људи.

Са овим редовима нама је циљ да им скренемо пажњу да је озо изазивање непотребно, јер може да доведе де нежељених последица.

И поред истицања немачког национализма, у Новом Врбасу још увек има много Немаца који осећају мађарски, па који, чак, међусобно говоре само мађарски. Такав је случај, на пример, и у Оцацима и Апатину.

ТОША ИСКРУЉЕВ

Апел чехословачких књижевника савести света

Праг, 16 септембра. — Чехословачки књижевници, удружени у организацији Обец ческословенских списователу, упутили су светској јавности следећи апел:

Савести света!

У судбоносним моментима, када се решава о рату и миру, ми чехословачки књижевници, обраћамо се у име Обце чехословачких књижевника на све вас, који претстављате савест света, са следећом врло важном припоменом:

Дуге векове смо у плодном заједничком животу и културном такмичењу живели са нашим немачким земљацима. Пошто смо на руским, француским, српским и италијанским бојним пољима постигли обновљење наше самосталности, надали смо се и трудили, да наша заједничка родна земља постане једна од жижа нове, боље и срећније Европе. Стојећи данас на последњем бедему европске демократије, с пуном одговорности пред историјом изјављујемо, да наш народ није и неће бити крив за катастрофу, која се спрема. Свом снагом се трудимо да одржимо мир, који је мир нас свију, али ћемо се исто тако свом снагом борити за слободу наше отаџбине.

Због тога се обраћамо на вас, који сте на првом месту позвани да чувате оно, што је досада било част и привилегија Европе и образованог света: поштовање истине, слободу духа и чистоту савести. Молимо вас да сами оцените где су поштена воља за мир и правда и где је освајачка воља, која се служи свима средствима лажи и насиља. Позивамо вас да јавном мњењу својих земаља протумачите, да ако нашем малом и мирном народу на најекспонованијем месту Европе буде наметнута најтежа борба, неће се борити само за себе, него и за вас и за морална и духовна блага која су заједничка свима слободним и миротљубивим народима света. Нека нико не затвара очи пред чињеницом, да би после дошли на ред и други народи и земље.

Молимо све књижевнике и све људе који културно творе и живе, да свима могућим сретствима шире ову прокламацију међу народе света.

За Обец ческословачких књижевника:

Јозеф Чапек, Карел Чапек, Јан Чарек, Вацлав Черни, Јарослав Дурих, Хана Грегороза, Франтишек Халас, Адолф Хофмајстер, Јозеф Хора, Хануш Јелинек, Петер Јилемницки, Јозеф Копта, Јарослав Квапил, Франтишек Лангер, Емил Б. Лукач, Марије Марејова, Бохумил Матеснус, Рудолф Медек, Вељеслав Незвал, Лацо Новомески, Иван Олбрахт, Фердинад Пероутка, Марие Пујманова, Нирослав Руте, Ана Марие Тилшехова, Владислав Ванчура.

Аутомобил у коме се возио г. др. Цвета Маглић са госпођом превртнуо се у јарак

Г. др. Цвета Маглић и госпођа претрпели су лакше повреде

Сомбор, 16 септембра. — Г. др. Цвета Маглић возио се својим аутомобилом из Новог Сивца за Сомбор. Он је сам управљао аутомобилом, а поред њега је седела његова супруга. Пошто је друм којим је г. др. Маглић возио био раван, он је пустио да му аутомобил јури брзином од 70 километара на сат. Иза Новог Сивца се гради нови мост, због кога је редован пут за саобраћај аутомобила скренут на једну мању путању. Г. др. Маглићу то није било познато, а кад је возећи продужио редовним путем, у последњем тренутку је приметио, да се због градње моста не може тим путем проћи аутомобилом.

Г. др. Маглић је нагло кочио и услед тога је аутомобил одједном скренуо са пута и превртнуо се у јарак поред друма. Г. др. Маглић и његова супруга, гђа Иванка су претрпели приликом овог аутомобилског несрећног случаја лакше повреде. Они су пренети у сомборску болницу, где им је указана прва помоћ. Аутомобил г. др. Маглића је прилично оштећен.

—о—

50-ОГОДИШЊИЦА ОД ОСНИВАЊА ПРВЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У САНЦАКУ

Свечана прослава 50-огодишњице од оснивања прве основне школе у Санцаку одржаће се 21 о. м. У селу Стикову, Срез нововарошки у Зетској бановини. Том приликом извршиће се освећење новоподигнуте основне школе, затим освећење спомен-плоче изгинулим ратницима у борбама за ослобођење и уједињење.

Познати академски сликар г. Томислав Кризман у Новом Саду

Г. Кризман спрема материјал за нову уметничку мапу „Југославија у слици“

Ових дана боравио је у Новом Саду познати хрватски академски сликар, портретиста и графички уметник, г. Томислав Кризман. Као што је познато г. Кризман је израдио две у уметничком и техничком погледу врло успеле мапе, од којих свака садржи око 60 уметничких слика, прва из Далмације и нашег Приморја, а друга из Босне и Херцеговине. У овим радовима г. Кризман је дао ванредно успеле цртеже наших познатих историских места са Приморја и Босне и Херцеговине.

Сада г. Кризман спрема трећу мапу својих уметничких радова којом ће завршити серију уметничких слика из наше земље. У трећој мапи биће израђен материјал из Србије, Јужне Србије, Црне Горе, као и Војводине. У вези с тим г. Кризман је допутовао и у Нови Сад. Овде је г. Кризман учинио посете Бану г. Рајићу, Градској општини, Матици српској, Мушкој гимназији и Спомен-дому Витешког Краља Александра Првог Ујединитеља. У Новом Саду се састао и са својим пријатељима из младости, апотекаром г. Владом Ненадовићем и управником Музеја Матице српске г. Фрањом Малинним. У част г. Кризмана, прексиноћ је Бан г. Рајић, у ресторану хотела „Краљица Марија“, дао једну интимну вечеру, којој су, поред Бана г. Рајића и г. Кризмана, присуствовали и заменик претседника Општине г. др. Бранко Магарашевић, апелациони судија г. др. Стојан Јеремић и адвокат г. др. Цвета Маглић са госпођама. Јуче пре подне г. Кризман је отпутовао у Мошорин, родно место Светозара Милетића, где је сликао извесне мотиве из овог лепог места питоме Шајкаške. Синоћ се г. Кризман вратио у Нови Сад, те је са својом госпођом, у друштву г. Бранка Магарашевића, присуствовао другарском вечеру официра Новосадског гарнизона које је приређено у Официрском дому као завршни део свечане прославе пробоја Солунског фронта. Као што је познато, г. Кризман је и наш познати ратни сликар. Он је дао две врло успеле уметничке мапе ратних слика из балканских ратова. Г. Кризман је имао и ту част, међу малобројним нашим сликарима, да портретира Блаженопочившег Витешког Краља Александра и Њ. В. Краљицу Марију.

Јутрос је г. Кризман напустио Нови Сад, срдачно испраћен од својих пријатеља.

Он је отпутовао у Београд, одакле ће продужити на Опленац и Авалу, како би завршио свој рад на изради последње уметничке мапе која ће носити име „Југославија у слици“.

ЛИСТАК „ДАНА“

Педро Родригез

Једна шпанска епизода

Ми Шпанци, мора се признати, не волимо странце. Стога се код нас скоро ништа и не чини за промет странаца. Наше једино пропагандистичко средство за туризам су борбе с биковима. Па и та ствар није сасвим у реду. Јер за странце кад дођу у Мадрид, Барцелону или Севиљу, где се приређују велике борбе с биковима, обично нема више улазница за арену, пошто су их Шпанци већ давно разграбили. И стога је долазак неког странца у нашу средину увек велика сензација, која у нама изазива и извесна непријатна осећања.

У лепу, шаролику, не баш чисту варош Алмерију са кривудавим улицама и безбројним шедрванима, дошао је пре извесног времена један Американац. Казао је да је из Милвокиа и да ће у тој вароши отворити модерну радионицу за оправљање ципела.

Американац је изнајмио велики локал у главној улици, ускоро су му стигле и огромне машине за оправљање ципела из Америке и он је хтео да почне рад. Али то није ишло, није имао дозволу за рад коју му је требало да потпише претседник општине. Одлазио је у магистрат, али тамо су му чиновници давали празна обећања и ствар се стално одуговлачила.

Најзад је цела ова ствар Јенкиу постала досадна и он једног дана у кавани у разговору са једним угледним мештанином, почео најгорим речима да псује претседника општине и магистрат Алмерији.

— Отићи ћу из ове проклете вароши! жалио се Американац Шпанцу. Друга шпанска варош биће пресрећна што ће добити модерну радионицу за јевтино оправљање обуће...

Шпанац га је зачуђено погледао.

— Јесте ли већ били, сењоре, код претседника општине? Шта вам је одговорио у погледу дозволе за рад?

— Ништа, то је велики нитков! Десет пута сам му одлазио, али он је увек слегао само раменима и осмехивао се лукаво...

Шпанац је дуго посматрао Јенкиа, затим га је упитао:

— Јесте ли већ честитали претседнику рођендан?

— Рођендан? Откуд могу да му честитам рођендан, кад сам ја овде странац, па и не знам када му је рођендан!

— Ви сте наиван човек, сењоре! смејао се Шпанац. Нашем претседнику је сваког дана у години рођендан, треба да знате! То јест њему се рођендан може сваког дана честитати, ако се честитка, наравно, пропрати са неким лепим поклоном!

— Аха, тако ствари стоје код вас! узвикнуо је сада Американац. Сад већ разумем! Њега, дакле, треба подмитити?

— Не изговарајте, сењоре, ту ружну реч, пара уши! Није то мито, чујте ме, то је рођендански поклон и ништа друго!

Фабрикант из Милвокиа се срдачно захвалио Шпанцу за добар савет, узео шешир и одјурио према магистрату.

Претседник општине био је заузет важном конференцијом и стога му је Американац упутио писмо ове садржине:

„Поштовани Господине Претседниче!

Срећном, пуком случају захваљујем што сам сазнао да ви данас прослављате свој рођендан. Премда ја тек кратко време боравим у овој вашој дивној вароши ,не могу ипак да пропустим прилику и честитам вам ваш рођендан од срца. У знак да вас много поштујем, шаљем вам као свој скроман поклон слику претседника Сједињених Америчких Држава. Ваш одани Џон Смит.“

Џон Смит је послао писмо. Сутрадан изјутра свратио је у кавану, где га је Шпанац чекао. Он је радознало упитао Јенкиа:

— Но шта сте поклонили нашем претседнику општине?

— Поклонио сам му портрет претседника Уније.

— Слику? Портрет? А јесте ли добили најзад дозволу за рад?

— Још јуче поподне послао ми је претседник потписану дозволу за рад у Алмерији...

— То ме чуди! рекао је зачуђено Шпанац. На њега слике великих људи не утичу много снажно. Морате ми објаснити ту тајну... Ја то заиста не разумем...

— Ви не знате, да слика нашег претседника има чаробну, чудновату моћ, одговорио је Џон Смит. Нарочито ако се та слика налази на банкноти од 100 долара...

СПОРТ

СПОРТСКА ТРИБИНА

Улога С. к. „Војводине“ на популарисању фудбалског спорта по војвођанским селима

Фудбалски спорт за последњих неколико година узео је врло велике размере у нашим војвођанским селима. Готово не постоји ни једно село у Војводини које нема бар један фудбалски клуб, а сви ти клубови имају и врло лепа игралишта. Код војвођанске сеоске омладине постоји врло велики интерес за фудбалски спорт, она га упражњава са много одушевљења, пожртвовања и самопрегора, па је штавише, — што нарочито и са задовољством подвлачимо, — успела да у великој мери заинтересује и своје старије којима је то постала једина разонода после напорног шестодневног рада. То је врло лепа појава, нарочито данас када се зна да је спорт саставни део живота а поред тога има и васпитну па и социјалну улогу.

Зато се указала код наше војвођанске сеоске омладине потреба разонода и промене и она ју је нашла у фудбалском спорту, па му је и пришла са пуно одушевљења, јер је свесна његове важне улоге у њиховом васпитавању и формирању, не само физичком него и духовном а поред тога спорт међу њима развија солидарност и другарство.

Указала се потреба да се том селу тој сеоској омладини покаже како се игра модеран и добар фудбал. Зато је била срећна мисао управе „Војводине“ да сваке недеље шаље један јак тим тој војвођанској сеоској омладини. С. к. „Војводина“ је првенство била и позвана за то, јер је она први и најбољи спортски претставник ове наше покрајине чије име са пуно права у носи. Ми од срца поздрављамо ову јединствену акцију у аналима нашег фудбалског спорта и са задовољством подвлачимо да млађи играчи овог одличног тима с. к. „Војводине“, схвативши важност улоге која им је поверена, демонстрирају један потпуно модеран, леп и користан фудбал на свеопште задовољство нашег војвођанског сељака који се све више интересује за фудбалски спорт.

На завршетку морамо да констатујемо шта спутава ту војвођанску сеоску омладину да у пуној мери упражњава спорт уопште. Главни и најтежи узрок је употреба алкохола. Затим, доста велика оскудица и преоптерећење тешким радом, а поред тога и доста слаба исхрана. Зато када буду уклоњене ове препреке које смо навели, односно када та војвођанска сеоска омладина буде имала више могућности да се бави спортом, а те могућности имаће, ако се сваком појединцу смањи број радних часова, затим када и она сиромашнија сеоска омладина буде имала довољно сретстава за живот и довољно слободног времена, тада ће спорт уопште, а фудбал посебно, узети још веће размере у нашим војвођанским селима.

М. Радујков

Пред нашим новим победама на IX Балканским играма

Такмичење се у суботу наставља

Сутра, у суботу 17 о. м. настављају се такмичења на Деветим балканским играма. У другом делу такмичења одржаће се борбе у веома занимљивим дисциплинама.

Балканске игре ће сутра по други пут заталасати београдску спортску публику и изазвати највеће одушевљење. Наши сјајни борци покушаће да другог дана занимљивих и витешких борби повећају разлику у бодовима између нас и Грчке и тиме обезбеде Југославији прво место на овој великој и значајној спортској манифестацији.

Наши атлетичари налазе се сада у таквој форми, да нам се њихов успех унапред и неодољиво намеће. Због тога и очекујемо да ће се и сутра, уз звуке лепе југословенске химне, наша застава неколико пута уздићи на победничком јарболу.

САВЕЗ СОКОЛА НАШЕМ НАЈБОЉЕМ ТАКМИЧАРУ НА БАЛКАНИЈАДИ

Савез сокола Краљевине Југославије, на молбу организационог одбора Деветих Балканских игара, донео је одлуку да поклони пехар такмичару — Југословену, који на Деветим Балканским играма у Београду постигне најбољи резултат било у преднатецању, било у финалу а према таблици И.А.А.Ф. О томе је извештен и одбор Деветих Балканских игара.

НАТЕЧАЈ

Задруга Срба занатлија Новосађана издаје путем писмене понуде своје гостионичарске просторије у Занатском дому.

Просторије се могу уступити 15 X т. г. или по споразуму 1 X т. г.

Писмене понуде у затвореним ковертима доставити најкасније до 25 т. м. претседнику где се могу добити и сва потребна обавештења.

Претседник: **Станоје Шилић** с. р.

Секретар: **Богдан Андријашевић** с. р.

Посл. Бр. Ад III. И. 1889/1938/4

ДРАЖБЕНИ ПРОГЛАС

У предмету тражиоца извршења Бранка Могин трг. као тутора млдб. Могин Пере и Могин Саве из Новог Сада, кога заступа Богобој Сувајџић, адвокат у Новом Саду, против извршеника Попић Милана, апотекара из Новог Сада, ради намирења извршне тражбине од 30.000 дин. гл. и п. п. објављује се, **да ће се дана 19-ог септембра 1938 год. поподне 3 часа** продавати путем јавне дражбе **у Новом Саду у кући овршеника Пашићева ул. бр. 13** следећи предмети: благајна, писаћи стол, тоалет робе, клавир, стол, столице, креденц, мали креденц и тепих.

Ствари могу од стране дражбовалаца разгледати пре дражбе на месту одржања јавне продаје.

Сремски суд у Новом Саду, судско одељење III 25 августа 1938 год.

МАЛИ ОГЛАСИ

„ФЛОРОДОР“

модерно сретство за неговање лица. Уклања боре, лишајеве, освежава лице. Главно стовариште **„Вегетабилиа“, Нови Сад.** Може се добити у свима стручним радњама. (2617)

КРОМПИР, ЛУКАЦ,

пасуљ и јабуке првокласног квалитета уз најповољнију цену може се добити код Николе Ружића, Темеринска 32 у дворишту. Телефон 30—11. (2674)

ТРАЖИМ МЕСТО

за шегрта у мануфактурној или галантериској радњи. Адреса у администрацији. (2708)

МЛАДА ЧИНОВНИЦА

тражи намештење. Адреса у администрацији листа. (2704)

НОВОСАДСКИ ЖИВОТ

КРОЗ НОВИ САД

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. **Музеј Матице српске** отворен од 11—12 часова.

•

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 17 до 23 септембра

Апотека Гросингер Мр. Јована, Краља Петра ул. бр. 30. Телефон 27-40.

Апотека Михелс Мр. Јулија, Краља Петра II 70. Телефон 29-51.

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

•

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА

„Књаз Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД, Трифковићев трг 3/I. Телефон 20-20 и 32-42 — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД: Телефон 169.

ЂАЦИ! Ако желите да имате првокласне и модерно израђене фотографије за ЂАЧКЕ ЛЕГИТИМАЦИЈЕ уз цену 6 КОМАДА 9 ДИН. обратите се ФОТО-СТУДИУ „РОЈАЛ", Трг Ослобођења 2.

—o—

Брижне мајке

своју децу уредно мажу са

Lalicin baby kremom

Из Поповићеве Краљевске дворске апотеке у Новом Саду

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 16 септембра 1938

У берзанском промету закључено је данас:

ПШЕНИЦА: Окол. Н. Сад, Сомбор и ср. бачки 78-79 2 од сто 152—154, г. бачка 79-78 2 од сто к. д. 154—156, сремска 79-80 2 од сто к. д. 150—152, славонска 79-80 2 од сто к. д. 152—154, г. банатска 80 2 од сто к. д. 154—156.

РАЖ: бачка 72 2 од сто к. д. 144—146

ЈЕЧАМ: бачки и сремски 64-65 142.50—147.50.

ЗОБ: бачка, сремска и славонска к. д. 127.50—130.

КУКУРУЗ: бачки и сремски к. д. 136—138, банатски к. д. 134—136.

БРАШНО: 0гг и 0г бачко и банатско ново 255—265, број 2 235—245, број 5 215—225, број 6 195 205, број 7 165—175, број 7 и по 125—130, број 8 110—115, 0гг и 0г сремско и славонско ново 250—260, број 2 230—240, број 5 210 220, број 6 190—200, број 7 160—170, број 7 и по 125—130, број 8 110—115.

МЕКИЊЕ: бачке, сремске и банатске нове 92.50—98.

ПАСУЉ: бачки и сремски бели без вреће 25-3330.

МАСТ: у кантама по 25 кг бруто ва нето 1340—1360

ПРОМЕТ: средњи.

ТЕНДЕНЦИЈА: пријатнија.

Новосадски Шерлок Холмс

који је имао приватан „детективски биро" у улици Луја Бартуа, ухапшен

У Новом Саду, као и у свим већим градовима, поред осталих мирних и исправних грађана, живи и леп број хохштаплера, који се издржавају из средстава до којих долазе на недопуштен начин. Полиција скоро сваког дана прима пријаве против проблематичних личности, који било као аквизитери непознатих листова скупљају огласе, продају робу, коју никада неће ливеровати. Ових дана полиција је утврдила да у Новом Саду има и „приватних детектива" који нуде своје услуге лаковерним људима од којих, обично, узимају и веће своте на име својих „трошкова".

Управа полиције је пре извесног времена сазнала да у Новом Саду постоји и један приватни детективски биро. Шеф ове канцеларије обилазио је неке грађане и нудио им своје услуге. Он је преузимао налоге љубоморних жена и мужева да ће им донети пазитивне доказе о неверству брачног друга. Он је водио и неке кривичне истраге, а био је „специјалиста" за све врсте детективских послова.

Новосадски Шерлок Холмс отворио је елегантну канцеларију у Луја Бартуа улици, где је примао своје странке. Виђан је и у неким ноћним локалима, где се увек може наћи по која муштерија. Он се свуда претстављао као приватни детектив.

Најзад је полиција успела да уђе у његов траг његовим „пословима". Јуче га је један орган полиције ухапсио. После тога је извршен претрес у детективској „канцеларији". Полиција је добила непобитних доказа какав је био „детективски рад" овог приватног полицајца. То је неки Антун Ковач, 32 године стар, родом из Чонопље, без сталног занимања.

Цела његова архива је заплењена. И зње се види да је он имао известан број клијената од којих је узимао пред ујмове. На прописној признаници детективског бироа „Југославија" његов власник Антун Ковач потврђивао примитак свота „за своје приватне сврхе." Пронађена је картотека клијената, који су тражили његове услуге као и копије разних „извештаја" које је слао својим клијентима.

Детективска канцеларија је имала и свој штамбиљ, као и писаћу машину. Штамбиљ је израђен у Сомбору. Изгледа да је Ковач усрећио раније и нека друга места: Сомбор, Чонопљу итд. Он је ових дана заложио своју писаћу машину јер се муштерије нису јављале у великом броју, као што је он то предвиђао.

Истрага је утврдила да Ковач није имао дозволу да отвори приватну детективску канцеларију. Он је изјавио приликом саслушања да је поднео молбу надлежним властима ради отварања канцеларије, али да је његова молба одбијена.

Истрага је, такође, утврдила да се претстављао као службеник једног надлештва. Ковач је данас предат суду. Истовремено га је полиција протерала из Новог Сада, без права на повратак.

6.700 ученика и ученица уписало се у основне школе

У основним школама предавања су отпочела почетком септембра. Укупно се уписао 6701 ђак, од тога мушких 3523, а женских 3178. Ђаци основних школа похађају 145 одељења и тридесет школских зграда од којих су 1 државна, 3 приватне, 19 општинских и 7 конфесионалних.

Наставни језик у основним школама је државни ,словачки ,немачки и мађарски. Са државним наставним језиком има 155 одељења, забавишта и приправних разреда, основне и више народне школе, помоћне и огледне школе. Са словачким наставним језиком има 2 одељења, са немачким 9, са мађарским 19 одељења.

Укупан број ученика и ученица на крају прошле школске године било је 3443 мушких и 3142 женских, свега 6585 ученика и ученица.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Командант Армије, генерал г. М. Петровић, који је, као што смо јавили, бао лакше оболео, потпуно је оздравио те се сутра враћа на своју редовну дужност.

У Официрском дему одржано је синоћ, као завршни део свечане прославе 20-годишњице Пробоја Солунског фронта, врло успело другарско вече официра Новосадског гарнизона. Вечеру су присуствовали помоћник Команданта Армије, генерал г. Милан Плесничар са госпођом, заменик претседника општине г. др. Бранко Магарашевић, старешина Соколске жупе г. др. Игњат Павлас са госпођом, познати академски сликар г. Томислав Кризман са госпођом, као и велики број других угледних претставника јавног и друштвеног живота Новог Сада.

Инж. г. Дака Поповић, бивши Министар и Бан, отпутовао је са госпођом у Врњачку Бању, где ће се задржати извесно време.

Градско поглаварство обавештава да од стране појединих обвезника обавезног телесног васпитања као и њихових родитеља, старатеља или послодаваца са подручја града Новог Сада, стижу Отсеку за обавезно телесно васпитање, упити да ли су и они обавезници дужни похађати који су чланови појединих спортских и гимнастичких удружења. Градско поглаварство извештава да је похађање празничних течајева строго обавезно за сву мушку омладину ван школе без разлике, од довршене основне школе до навршетка 20 године, по Закону о обавезном телесном васпитању. За оне, обвезнике који су уписани чланови-важбачи у организацијама, удружењима и установама које имају за сврху телесно васпитање а желе да се ослободе похађања празничних течајева ,могу такве организације, удружења и установа на основу § 9 Закона о обавезном телесном васпитању затражити од Министарства физичког васпитања народа посебно одобрење за извођење програма обавезног телесног васпитања са својим члановима који овој обавези подлежу, у свом делокругу. Иначе су чланови поменутих организација дужни без изузетка посећивати празничне течајеве, све док им од стране Градског поглаварства не буде саопштено, да су исписани из празничних течајева на основу добивеног одобрења. Од оваквог посебног одобрења ослобођени су само чланови Сокола Краљевине Југославије.

Указом Краљевских Намесника, на предлог г. Министра грађевина, одликован је орденом Југословенске круне IV реда инжињер г. Михаило Дракулић, евлашћени инжињер, члан управе новосадске Инжињерске коморе и члан одбора Савеза инжињерских комора.

—o—

НОВОСАДСКИ ЕПИГРАМИ

Наши керови

Једна дама посетила је, недавно, један бољи ресторан са својим кучетом које је, за столом, локало из тањира...

Једна дама, доста смела,
Пре некол'ко дана
С кучетом је својим села
Усред ресторана.
„Бобики" је тад мезенце
Сервирано хладно,
А било је то кученце
Баш прилично гладно.
Ал' ја знадем никад сите
Још керове многе
(Мислим — пардон, опростите —
Оне на — д в е ноге...)

Аб.

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Ст. Брановачког 11. — Власник за ДАН к. д. СВЕТОЗАР ЋИВАНОВИЋ, Јована Бошковића 1.
Штампа „Дан" к. д., штампарско предузеће, Краља Александра ул. 7.